

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 11P/74/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4614202079
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2014:4614202079.1

Rozhodnutie

Okresný súd Topoľčany samosudcom JUDr. Vlastimilom Valkovičom vo veci starostlivosti súdu o mal. G. G.F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky I. G., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., K. XXXX/XX a otca K. G., nar. XX.X.XXXX, bytom I. č. XXX o návrhu otca i zníženie výživného a návrhu matky na zvýšenie výživného takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti z a m i e t a.
- II. Súd návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti z a m i e t a.
- III. Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec podal návrh na zníženie vyživovacej povinnosti dňa 11.3.2014, ktorý odôvodnil tým, že s matkou mal. dieťaťa nie sú manželia, manželstvo bolo rozvedené, a mal. načas po rozvoje bola zverená do osobnej starostlivosti matke a jeho súd zaviazal prispievať na jej výživu naposledy rozhodnutím č. k. P73/2010 zo dňa 8.7.2010 sumou 110 € mesačne. Vyživovaciú povinnosť si plní pravidelne, zameškané výživné nemá, napriek tomu matka požiadala o plnenie vyživovacej povinnosti cestou súdneho exekútora, ktoré vedené pod spis. značkou 8ER115/2012, v čase rozhodovania o výživnom jeho zárobok dosahoval cca 800 €. V súčasnosti je výška jeho zárobku 300 €. Na základe toho žiadal znížiť vyživovaciú povinnosť zo sumy 110 € na sumu 40 €, s účinnosťou od 1.3.2014. Na pojednávaní dňa 13.5.2014 uviedol, že on v rámci exekúcie si vyrovnal trovy exekúcie a takisto zameškané výživné, spláca už len bežné výživné a trovy exekúcie vo výške 30 € mesačne. Aktuálne pracuje vo firme DIS, s.r.o. Žilina s priemerným mesačným zárobkom 300 €. Dlhy a pôžičky nemá, býva naďalej u svojich rodičov vo I., ktorým prispieva na vedenie domácnosti podľa toho ako je na tom s financiami, aktuálne neprispieva. Nie je vlastníkom žiadneho hnutelného ani nehnuteľného majetku a nepribudli mu žiadne vyživovacie povinnosti. V čase poslednej úpravy výživného bol vojacom z povolania s priemerným mesačným zárobkom 800 €. Primárnym dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti je exekúčne konanie, ktoré bolo vedené na dlžné výživné. Aktuálne je vedené už iba na bežné výživné.

Matka na pojednávaní dňa 13.5.2014 uviedla, že s návrhom na zníženie vyživovacej povinnosti nesúhlasí, trvá na tom, aby otcovi bola zvýšená vyživovacia povinnosť na sumu 170 € mesačne, s účinnosťou od 1.4.2014 a to z dôvodu, že aktuálne stanovené výživné nestačí na pokrytie potrieb mal. dieťaťa. Zmenu pomerov vidí hlavne v tom, že dieťa vyrástlo o 15-20 cm, má zvýšené nároky na hygienické potreby, začala nosiť okuliare, nakoľko je krátkozraká, ona musí platiť náklady na domácnosť, pričom náklady na nájom sú v sume 140 €, platí si mesačne po 6-7 €, poisťku pre mal. dieťa 15 € mesačne, mal. telefón 6-10 € mesačne, internet 10 € mesačne, elektrinu 10 € mesačne. Nemá žiadne dlhy ani pôžičky. Naposledy bola zamestnaná ako opatrovatelka imobilných občanov v domácnosti, kde bol zamestnávateľ Mesto Topoľčany, kde zarobila 180-190 € mesačne. Je pravdou, že pracovný pomer bol ukončený z jej strany dohodu, z dôvodu, že má priateľa, ktorý je po 14-tich operáciách a bol vo vážnom zdravotnom stave a musela sa o neho starať. Nejedná sa o družský pomer, avšak žijú spolu.

Aktuálne je nezamestnaná, nemá žiadny príjem. V apríli naposledy dostala mzdu vo výške 180 € a môže sa na úrad práce zaevidovať v máji, pričom bude dostávať dávku v hmotnej núdzi vo výške 180 €. Ona v čase posledného určenia výživného bola nezamestnaná. Mal. bola prijatá na SOŠ, pričom pokiaľ nastúpi túto strednú školu v septembri jej vzniknú náklady z titulu nakúpenia rôznych pomôcok, ako je pracovný odev, vystavenie pracovného preukazu, a preto aj z tohto dôvodu podala návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Otec mimo stanoveného výživného mal. v rámci jej sviatkov a iných príležitostí neprispieva. Počas školského roka starí rodičia z navrhovateľovej strany zaplatili za lyžiarsky výcvik 150 €, v čom bola aj suma na birmovku, ktorú bude mať dňa 6.7.2014.

Kolízný opatrovník doporučil návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietnuť a zároveň doporučil návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti vyhovieť a výživné zvýšiť vzhľadom na potreby mal. dieťaťa a možnosti a schopnosti oboch rodičov.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov oboznámením spis. materiálu a zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany 9P/73/2010 zo dňa 08.07.2010 bola zvýšená vyživovacia povinnosť otca na mal. G. zo sumy 83 eur na sumu 110 eur mesačne, s účinnosťou od 01.09.2009, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť 14.08.2010.

V čase poslednej úpravy výživného pracoval otec ako vojak z povolania, s priemerným mesačným zárobkom 767,73 €, žil v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, pričom na domácnosť im prispieval 150 €, vyživovaciu povinnosť mal k mal. G..

Aktuálne otec je zamestnaný vo firme Detektívna informačná služba, s.r.o. Žilina, a to od 16.7.2013, pričom v mesiacoch júl 2013 až marec 2014 dosiahol čistú mzdu 394,15 €, aj jeho pracovná morálka bola primeraná jeho pracovnému zaradeniu, pričom zamestnávateľ obdržal exekučný príkaz na výživné na mal. dieťa, ktorý bude realizovaný od 1.4.2014.

Matka v čase poslednej úpravy výživného bola zamestnaná od 18.5.2010 a jej príjem bol vo výške 190,73 €, žila v spoločnej domácnosti s mal. G., dcérou J., nar. X.X.XXXX, obývali 3-izbový družstevný byt, kde platila nájom 140 €, elektrinu 30 €, inkaso 10 €, štvrťročne Satro 20 €, poisťné za byt 20 €, splácala pôžičku mesačne 13,20 €.

Aktuálne je matka nezamestnaná a ako vyplýva z potvrdenia na č.l. 19 jej čistá priemerná mzda v mesiaci december 2013 - marec 2014 bola vo výške 201,03 €, pričom tento pracovný pomer bol ukončený na základe dohody na žiadosť matky, čo potvrdil aj písomný dôkaz na č.l. 18. Zaradenie na príslušný pracovný úväzok u zamestnávateľa Mesto Topoľčany bolo podmienené požiadavkami opatrovaných občanov a v závislosti na tom sa môže meniť.

V čase poslednej úpravy výživného mal. G. navštevovala 5.r. ZŠ na ul. Š. Y., ktorý ukončila dňa 30.6.2010.

Aktuálne mal. G. je žiačkou 9.r. ZŠ na ul. Š. v Y., dieťa sa stravuje v domácnosti, navštevuje neurologickú ambulanciu pre kolapsové stavy a očnú ambulanciu a nosí dioptrické okuliare, pričom náklady na zakúpenie tejto očnej pomôcky matka preukázala písomným dokladom na č.l.15, 16.

Z rozhodnutia SOŠ na H. v Y. zo dňa 22.4.2014 vyplýva, že mal. bola prijatá na túto školu v učebnom odbore cukrár v školskom roku 2014/2015, pričom prijatie je podmienené úspešným ukončením 9.r. ZŠ a zapísaním na štúdium do 1.r. tejto školy.

Zo správy bývalého zamestnávateľa z pripojeného spisu OS Topoľčany 9P20/2012 vyplýva, že otec pracoval ako vojak z povolania a po návrate z misie z F. ako profesionálny vojak na pozícii veliteľa družstva I. Ž. V. od dňa 26.2.2007. Dňa 8.7.2011 bol prepustený zo služobného pomeru z dôvodu porušenia liečebného pomeru. Personálny rozkaz o prepustení zo služobného pomeru bol podľa rozhodnutia náčelníka generálneho štábu OSSR č. ŠbPo -147-2-64/2011 zo dňa 20.10.2011 zrušený a uznaný za neplatný. Otec mal. dieťaťa nastúpil opätovne k vojenskému útvaru N. dňa 21.10.2011, pričom mu bol doplatený služobný plat za obdobie od prepustenia do zrušenia personálneho rozkazu o prepustení. Dňa 28.3.2012 bol otec prepustený zo služobného pomeru, ktoré sa vykonalo z dôvodu,

že v priebehu 12 po sebe nasledujúcich mesiacoch opakovane porušil základnú povinnosť ustanovenú v § 119 zákona č. 346/2005 Z.z.

Rozsudkom OS Topoľčany spisová značka 9P/20/2012 zo dňa 29.11.2012 v spojení rozsudkom Krajského súdu v Nitre spisová značka 9COP11/2013 zo dňa 21.3.2013 bol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietnutý ako aj návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti, pričom predmetné rozhodnutia okrem iného konštatovali, že je nesporné, že otec vlastným konaním prišiel o vlastné zamestnanie a tým aj o vyšší zárobok a v takom prípade je súd pri stanovovaní výživného povinný vychádzať z príjmu, ktorý by otec dosahoval, keby svojim konaním neprišiel o výhodnejší príjem zo svojho zamestnania. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 5.4.2013.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako ja na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje, možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov spätne, odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť , ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena , alebo zrušenie výživného možné , len na návrh.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ak dôjde k zrušeniu, alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 163 ods. 2 O.s.p. rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní , obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu , ak sa zmenia pomery.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Vyššie citované zákonné ustanovenie vyjadruje zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov zistených porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného, tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie výrazná zmena tých okolností - na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť nárast potrieb detí, najmä v súvislosti s ich pribúdajúcim vekom, fyzickým vyspíevaním, formami prípravy na budúce povolanie, ale i zmena v možnostiach povinného plniť si vyživovaciu povinnosť v doterajšom rozsahu. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy, a musí taktiež prihliadnuť na vývoj životných nákladov za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ustanovení § 78 ods. 3 ZR. Rovnako tak nemôže opomenúť existenciu ustanovenia § 62 ods. 2 ZR zakotvujúcu právo dieťaťa podieľať sa na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov, či už v pozitívnom alebo negatívnom zmysle, ako i všeobecné hľadisko upravené v ustanovení § 75 ods. 1 ZR, podľa ktorého pri rozhodovaní o výživnom sa prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené pomery dieťaťa sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými iba bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.)

Hmotnoprávnou podmienkou toho aby mohol súd o veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov (či už schválením novej dohody, alebo autoritatívnym rozhodnutím), je zmena pomerov. Zákon o rodine ani nevyžaduje tak ako OSP, aby išlo o podstatnú zmenu. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životným nákladov podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania, vznik novej vyživovacej povinnosti

Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru.

Výživným sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu má byť poskytované. Výživou dieťaťa je zabezpečovanie potrieb pre jeho všestranný rozvoj po stránke fyzickej a duševnej; právo na výživu maloletého dieťaťa vzniká jeho narodením. (§ 7 ods. 1 Obč. zákonníka).

S poukazom na hore uvedené skutočnosti mal súd za to, že v danom prípade nedošlo k zmene pomerov tak, ako to má na mysli ustanovenie § 78 ods. 1 zákona o rodine, pretože otec si podal opätovne návrh na zníženie vyživovacej povinnosti o ktorom v minulosti už bolo rozhodované, a to rozsudkom Okresného súdu Topoľčany 9P/20/2012 zo dňa 29.11.2012 a rozsudkom Okresného súdu Topoľčany 11P/116/2013, kde v oboch prípadoch Okresný súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol. Pokiaľ aj aktuálne otec dosahuje nižší príjem, je to výlučne z dôvodu, že v minulosti vlastným zavinením prišiel o výhodnejšie zamestnanie a teda možnosť dosahovať vyššiu mzdu a v tomto konaní súd dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach otca vzhľadom k jeho veku, praxi, skúsenostiam dosiahnuť príjem, z ktorého bude schopný uspokojovať nielen svoje životné potreby, ale si aj plniť vyživovaciu povinnosť voči mal. dieťaťu. Ak účastník vlastným konaním prichádza svojim zavinením o zamestnanie a tým aj vyšší zárobok, v takom prípade je súd pri stanovovaní výživného povinný vychádzať z príjmu, ktorý

by otec dosahoval, keby svojim konaním neprišiel o výhodnejší príjem zo svojho zamestnania a teda v tomto prípade súd vychádzal zo zárobku otca, ktorý dosahoval v case poslednej úpravy výživného ako vojak z povolania a tento bol vo výške 767,73 eur a nie z aktuálneho zárobku, ktorý má otec vo výške 394,15 eur. Sám navrhovateľ na pojednávaní dňa 13.05.2014 uviedol, že primárnym dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti je exekučné konanie, ktoré bolo okrem iného vedené aj na dlžné výživné, aktuálne je vedené už iba na bežné výživné, k čomu súd zaujal stanovisko, že pokiaľ by otec si riadne plnil vyživovaciu povinnosť a hradil na čas dlžné, aj bežné výživné, súd by nenariadil, resp. nebolo by vedené exekučné konanie proti otcovi a teda tento stav si spôsobil sám, vlastným konaním, za ktoré nemôže v rámci ďalšieho konania zodpovedať mal. dieťa tým, že by došlo na strane otca z tohto dôvodu k zníženiu vyživovacej povinnosti. Z tohto dôvodu súd návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol.

Matka podala návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti, ktorý odôvodnila predovšetkým tým, že mal. bola prijatá na Strednú odbornú školu, čo je však skutočnosť iba rozhodnutia v správnom konaní, kde nenastala faktická zmena pomerov na strane mal., táto nastane až pokiaľ mal. riadne ukončí deviaty ročník, zapíše sa na štúdium do prvého ročníka tejto školy a fakticky nastúpi štúdium, a teda dôjde k zmene pomerov v tom, že prejde na vyšší stupeň školskej dochádzky, s čím v budúcnosti môže byť spojená zmena pomerov na strane mal. dieťaťa. Súd s poukazom na túto skutočnosť preto návrh matky zamietol, a tak isto aj z dôvodu, že aktuálne je bez príjmu, ktorého sa vzdala z dôvodu, že sa stará o osobu, ktorú nemožno považovať za osobu, na ktorú by táto osoba bola odkázaná výživou, resp. sama sa vzdala pracovného pomeru u posledného zamestnávateľa, ktorý ukončila dohodou z jej strany a teda vzdala sa aj príjmu, ktorý dovtedy dosahovala, cca 180 - 190 eur mesačne, čo tiež súd považoval za skutočnosť, že svojim konaním prišla o výhodnejší príjem zo svojho zamestnania, ktorým by bola schopná pokrývať životné náklady a preto súd návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a žiadnemu z účastníkov právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko ide o konanie ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

V zmysle § 205 ods. 1 a 2 O.s.p., sa v odvolaní má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.